1814. No. 22

LEEUWARDER COURANT.

WOENSDAG, den 26 Januarij.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

VEREENIGDE NEDERLANDEN.

LEEUWARDEN, *den 25 Januarij.*

Wij, WILLEM, bij de gratie Gods, Prinse van Oranje en Nassau, Souverein Vorst der Vereenigde-Nederlanden enz., enz., enz.;

Op het rapport van onzen commissaris-generaal voor de binnenlandsche zaken, van den 14den dezer, nopens de verergering van de veepest, welke zich binnen de gemeente van Utrecht heeft geopenbaard;

Overwegende, dat het van het uiterst belang is, de voorbehoedmiddelen en maatregelen, welke tot stuiting van den voortgang van die vreesselijke ramp, onder den Goddelijken zegen, strekken kunnen, ten spoedigste in werking te brengen;

Overwegende, dat de [*onderstaande*] wet van den 26sten december 1799, op dat onderwerp geëmaneerd, en ten deze de meest doelmatige verordeningen inhoudende, nimmer is geabrogeerd;

Overwegende, dat bij die wet, onder anderen, is voorgeschreven het dooden en dadelijk met huid en haar begraven van het besmette vee onder behoorlijke schadeloosstelling, en willende die schadeloosstelling, daar, waar die maatregel noodzakelijk is, dadelijk doen uitbetalen aan de eigenaren;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Aan onzen commissaris-generaal voor de binnenlandsche zaken wordt geopend een crediet van enz., om daarover, naar gelang der omstandigheden, te beschikken, tot daarstelling der noodzakelijke maatregelen tot stuiting van de veepest en tot het verleenen van schadeloosstelling aan de eigenaren van het vee, hetwelk, in gevolge de wet van den 26sten december 1799, zal moeten worden gedood.

2. Onze commissaris generaal voornoemd wordt gelast, van die wet nadere publiciteit te geven, ten einde een elk zich in dezen daar naar gedrage.

3. Wij bepalen bovendien, dat, tot nader order, alle communicatie van de gemeente Utrecht, en verder van alle gemeenten, alwaar de veepest zich onverhoopt nog openbaren mogt, met andere districten, ten aanzien van het rundvee, zal worden onmogelijk gemaakt, door het trekken van een kordon op den afstand van een half uur, of zoo verre, als de commissien van landbouw zulks, uithoofde van de lokale omstandigheden, noodzakelijk zullen oordeelen.

4. Wij verlangen, dat de leeraren der onderscheidene godsdienstige gezindheden deze ramp in hunne openbaren gebeden indachtig zijn, en den goddelijken zegen afsmeken over de middelen, welke tot verzachting en verdere afwending derzelve zullen worden in het werk gesteld.

5. Onze commissaris-generaal voor de binnenlandsche zaken wordt belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den directeur-generaal onzer centrale kas, alsmede aan de rekenkamer, tot informatie en narigt.

Gegeven in 's Gravenhage, den 15den januarij des jaars 1814, en van onze regering het eerste.

(*geteekend*,) W I L L E M.

Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,

De algemeene secretaris van staat,

(*geteekend*,) A. R. F A L C K.

Voor kopij conform,

De algemeene secretaris van staat,

A. R. F A L C K.

De wet, tot voorkoming en afwending van de runderpest, gearresteerd den 26sten december 1799, behelst voornamelijk de volgende bepalingen:

1°. Dat alle gemeente-besturen binnen de bataafsche Republiek, op derzelver personele verantwoordelijkheid, zullen worden gelast, om naauwkeurig te informeren, of er in hunne nabuurschap, zoo binnen als buiten deze Republiek, zich ook besmettelijke ziekte onder het rundvee openbaart, en dat dezelve, zoodra zij, al ware het maar bij waarschijnlijke geruchten, vernemen, dat er dergelijke besmettelijke ziekte onder het rundvee, binnen den omtrek van zes uren gaans, gevonden wordt, daarvan onverwijld aan het departementaal bestuur zullen kennis geven, en inmiddels zullen aanstellen twee of meer keurmeesters of taxateurs, welke de veepest kennen, of aan welke dezelve behoorlijk kenbaar zal moeten gemaakt worden, die al het ziek geworden vee in de gemeente zullen visiteren, en bevindende, of slechts vermoedende, dat het door de veepest besmet is, zullen taxeren, vervolgens hetzelve dadelijk zullen doen slagten, en ten behoeve en op kosten van de armen verkoopen, of aan dezelve uitdeelen, en eindelijk zullen toezien, dat het vleesch en vet, niet dan na het is koud geworden en gezouten, aan de armen wordt uitgedeeld, en dat de huiden, mede niet dan behoorlijk koud geworden en gekalkt, worden vervoerd, voor welke moeite en bezorging de keurmeesters, van ieder geslagt beest, zamen zullen genieten twee guldens, welke aan hen door armmeesteren zullen moeten worden betaald, voor dat zij de huid of huiden zullen mogen vervoeren; wordende, bij zoo verre daartoe beëdigde slagters mogten worden gebruikt, dezelve, in dit geval, gelibereerd van den door hen gedanen eed, om geene beesten te mogen slagten, voor dat hun gebleken is, dat van dezelve de impost op het beestiaal is voldaan.

2°. Dat alle veehouders in deze Republiek worden gelast, om, in gevalle zij eenige inwendige ziekte aan één of meer van hunne beesten bespeuren, of wanneer zij daarvan door diegenen, welke het vee oppassen,

hebben kennis gekregen, daarvan, uiterlijk binnen 12 uren, aan de keurmeesters, door hun gemeente-bestuur benoemd, of, indien nog geene keurmeesteren mogten zijn aangesteld, aan een der leden van het gemeentebestuur kennis te geven, en om deze kennisgeving, bij elke nadere ontdekking, te herhalen, op verbeurte telkens van het zieke vee, en van 25 guldens voor ieder ziek geworden beest.

3°. Dat diegenen, welke het vee voor anderen oppassen, zullen gehouden zijn, wanneer zij eenig ongemak aan hetzelve bespeuren, daarvan dadelijk aan den eigenaar kennis te geven, op verbeurte van 4 guldens, voor ieder ziek geworden beest.

4°. Dat de keurmeesters, zoodra dezelve kennis bekomen hebben, dat eenig beest ziek is, hetzelve zullen gaan visiteren, en wanneer zij bevinden, dat het, schoon niet volkomen zeker, maar slechts twijfelachtig is, dat dergelijk beest of beesten aan de veepest ziek is, of zijn, hetzelve, of dezelve, aanstonds van het andere gezond vee doen afzonderen, vervolgens taxeren, en in een huis, stal of schuur, alwaar geen rundvee gevonden wordt of komen kan, doen slagten; en dat het overige rund- of ander vee, alsdan niet zal mogen worden verweid, verstald, of, op eenige wijze, uit elkander gebragt, dan met uitdrukkelijke goedkeuring van keurmeesteren, bekrachtigd door een besluit van het gemeente-bestuur, hetwelk niet dan om gewigtige redenen, en wanneer er van de vervoeting geen gevaar meer te duchten is, zal mogen genomen worden; alles op verbeurte van het verweide, verstalde, of verbragte vee, ten behoeve van de armen; en zal hetzelve, voor zoo verre het rundvee is, al ware hetzelve gezond, dadelijk worden geslagt, en over hetzelve beschikt als boven.

5°. Dat, wanneer in het vervolg, door het ziek worden van meerder vee op dezelfde stalling, of in dezelfde weide, waarvan, of waaruit, te voren één of meer beesten zijn geslagt, komt te blijken, dat het de besmettelijke veepest is, zullen de keurmeesters deze zieke beesten direct doen afzonderen, taxeren, en op eene plaats, als bovengenoemd is, doen slagten, invoege, en ten profijte als voren; welke laatste maatregel zich echter alleen bepalen zal tot vee, in particuliere weiden gevonden wordende, terwijl, met opzigt tot de commune of gemeene weiden, alleen het zieke vee telken reize uit dezelve zal worden gehaald en op eene afgezonderde plaats zal worden geslagt, en daarenboven zal worden in acht genomen, dat, zoo ras in zoodanige weide zich de ziekte aan één of meer beesten heeft geopenbaard, geen gezond beest of beesten uit dezelve zal of zullen mogen worden gehaald, dan om dadelijk te worden geslagt, op verbeurte van het vervoerde en niet dadelijk geslagte vee.

6°. Dat alle de huizen en stallen, alwaar eenig ziek beest gestaan heeft, door alle bekwame middelen gereinigd, en met teer berookt zullen worden; dat geen hooi, stroo noch mest van besmette huizen, stallen, weiden, of plaatsen, binnen de vier eerste weken na de besmetting, zal mogen vervoerd worden, of dat, binnen gelijken tijd, eenig rundervee derwaarts gebragt zal mogen worden, en dat alle diegenen, die het zieke vee geslagt, gemolken, opgepast, of eenigzins behandeld hebben, zich, binnen drie dagen, zorgvuldig zullen onthouden van te gaan naar huizen, stallen, schuren, of weiden, waar eenig rundervee gestald of geweid wordt, alles op eene boete van *f* 25 gl., te verbeuren bij een ieder, welke tegen eene van deze, bij dit artikel verboden, zaken, zal hebben gehandeld.

7°. Dat de keurmeesters, bij het aanvaarden van hunnen post, in handen van het gemeente-bestuur, zullen doen den navolgenden eed: „Dat zij, in het doen van „hunne taxatiën, zich allezins neutraal zullen gedra- „gen; en het zieke vee zullen taxeren, op zoodani- „gen prijs, als zij hetzelve, op het oogenblik der taxa- „tie, in gemoede waardig zouden oordeelen, wanneer „het gezond was;” dat zij van de door hen gedane taxatiën naauwkeurige aanteekeningen zullen moeten houden, en van elke door hen gedane taxatie een schriftelijk en door hen geteekend declaratoir moeten geven aan het gemeente-bestuur, hetwelk deze declaratoiren zal doen registreren, en eindelijk, dat zij, wanneer zij van besmette plaatsen komen, zich zorgvuldig zullen moeten zuiveren, en van andere kleederen moeten voorzien, eer zij zich bij ander vee begeven.

8°. Dat de veehouders, wier beest of beesten aldus zijn overgenomen, tot bekoming van de waarde, waarop hun vee is getaxeerd, zich zullen kunnen adresseren aan het gemeente-bestuur, hetwelk aan dezelve *gratis* zal afgeven een biljet, houdende den naam van den veehouder, het getal der overgenomen beesten, en den prijs, op welken dezelve zijn getaxeerd, op vertooning van welk biljet, op de respective lands kantoren, dadelijk in klinkende munte betaling zal geschieden; als wordende de respective ontvangers van het ressort, bij deze, op hunne verantwoordelijkheid gelast, om geenerlei uitstel, onder welk voorwendsel zulks ook zoude mogen zijn, daaraan toe te brengen, en om, alle weken, aan het uitvoerend bewind, van hunne in dit opzigt gedane uitgaven, specifieke opgave te doen.

9°. Dat zoodanige veehouders, die, bij de eerste ontdekking van de veepest onder hun vee, daarvan ter behoorlijker tijd hebben kennis gegeven, boven en behalve de voorgemelde schadevergoeding, in gereed geld zullen genieten eene premie, ten beloope van een derde der getaxeerde waarde, zoo van het eerste als van het tweede beest, en dat, tot dat einde, de waarde van het eerste en tweede aangegeven beest, door het gemeente-bestuur, met een derde der waarde zal worden verhoogd.

10°. Dat, wanneer de nood vordert, dat, volgens het 5de artikel, het gezonde zoo wel als het zieke vee moet worden geslagt, de eigenaar, boven en behalve de voorschreven schavergoeding, een of twee van de geslagte beesten ter zijner keuze voor zich zal mogen behouden.

11°. Enz.

12°. Enz.

13°. Enz.

14°. Dat het inënten of doen inënten van runderbeesten, binnen de Bataafsche Republiek, provisioneel zal zijn verboden, op pene, dat diegenen, welke zich mogten onderstaan, om eenig vee in te enten, te laten inënten, of daartoe, het zij door het overbrengen van smetstoffen, of op eenige andere wijze, mede te werken, zonder eenige verschooning, met geeseling en bannissement buiten de Republiek zullen worden gestraft.

15°. Enz.

— Wegens de veranderingen, welke omtrent den vorm der opgaven, door de veehoeders te doen, en de wijze, waarop de betaling zal geschieden, uit de tegenwoordige orde van zaken resulteren, kan het noodig onderrigt bekomen worden, bij den commissaris voor de zaken van den landbouw, den heer *J. Kops*, te Amsterdam, en bij de respective commissiën van landbouw.

— Bij besluit van den 1sten october 1809, is bepaald:

Dat er eene billijke schadevergoeding zal worden toegestaan aan die landlieden, welke, bij ontstane epidemische veeziekten, hunne runderen, paarden of schapen, op last van de daartoe bevoegde magt, moeten dooden; of, reeds gestorven zijnde, begraven, zonder hiervan, hetgeen eenige waarde heeft, te mogen behouden, mits voldoende blijke, dat zoodanige ziekte niet ontstaan zij door hunne onbedachtzaamheid of slordigheid.

— De commissaris-generaal voor de binnenlandsche zaken brengt, bij deze, andermaal ter kennisse van alle veehouders en wien het verder zou mogen aangaan, dat de latere ontdekkingen in de scheikunde, een krachtig voorbehoedmiddel hebben aan de hand gegeven, bestaande in de volgende berooking, welke, van nu af aan, op alle stallen, niet alleen in die gemeenten, alwaar deze ziekte zich mogt openbaren, maar ook in de daarbij gelegene gemeenten, bij wijze van voorbehoeding, zal behooren te geschieden.

Zwavel-zure berooking.

Men neme zes oncen fijn zout en twee oncen fijn gemalen bruinsteen, menge die wel onder elkander en plaatse dezelve in eenen pot of op eenen verglaasden schotel, dien men in de stal zet, welken men berooken wil; men giet op hetzelve mengsel, van tijd tot tijd, een weinig sterk zwavel-zuur of vitriool-olie; waardoor witte dampen uit het mengsel zullen opstijgen, en zich in de stal verspreiden; men moet het bijgieten van het zwavel-zuur van tijd tot tijd doen, in dier voegen, dat de dampen wel altijd in de stal verspreid blijven, echter niet in die hoeveelheid ontwikkeld worden, dat zij voor de ademhaling bezwaarlijk zouden zijn.

Tot het voorzegde mengsel zijn drie oncen zwavelzuur noodig; de veehouders kunnen dit middel bij alle apothekers bekomen.

's Gravenhage, den 14den januarij 1814.

De commissaris-generaal voornoemd,
H. VAN STRALEN.

Wij, WILLEM, bij de gratie Gods, Prinse van Oranje en Nassau, Souverein Vorst der Vereenigde-Nederlanden, enz., enz., enz.;

In aanmerking genomen hebbende de moeijelijkheden en vertragingen, welke aan de rigtige uitoefening der criminele en correctionele justitie worden toegebragt door het zoogenaamd *enregistrement en debet* der processen-verbaal en verdere akten daarin gebruikelijk, zonder dat daardoor eenig voordeel aan 's lands financiën wordt toegebragt;

Gehoord den eersten-president van het hooge geregtshof der Vereenigde-Nederlanden en onzen commissaris-generaal tot de zaken der financiën;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De processen-verbaal van hoogere of lagere officieren van justitie, regters van instructie, vrede-regters, derzelver plaatsvervangers; en, in het generaal, van alle suppoosten der justitie in criminele, correctionele of bloote politie-zaken, zullen voortaan, hetzij *ex officio*, hetzij op klagte of denuntiatie opgemaakt, niet meer behoeven te worden geënregistreerd, of van zegel voorzien; maar zullen, in plaats daarvan, door dengenen, welke dezelve opmaakt, aan het hoofd dier stukken moeten gesteld worden de woorden *pro justitiâ*.

2. Hetzelfde zal geobserveerd worden omtrent alle arresten van renvooi, akten van beschuldiging, bevelschriften tot dagvaardiging van getuigen, bevelen tot dagvaarding in persoon, tot geleiding, gevangenneming, of eenige andere provisie van justitie, die in cas crimineel, correctioneel, of van simpele politie, door eenige, daartoe bevoegde regterlijke autoriteit, verleend worden; mitsgaders omtrent de akten van citatie of significatie van deurwaarders, hetzij aan de getuigen in de voorschrevene zaken, het zij aan de beklaagden of beschuldigden geëxploiteerd wordende.

3. Echter zullen deze bepalingen niet applicabel zijn, wanneer beklaagden, van hunne zijde, getuigen doen dagvaarden; maar zullen de akten, daartoe strekkende, aan het regt van zegel en enregistrement onderhevig blijven.

4. Het tegenwoordig besluit zal, op de gewone wijze, worden gepubliceerd en geïnsereerd in het Staats-Blad.

Gegeven in 's Gravenhage, den 4den januarij 1814, en van onze regering het eerste.

(*geteekend*,) W I L L E M.

Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,
De algemeene secretaris van staat,
(*geteekend*,) A. R. FALCK.

Wij, WILLEM, bij de gratie Gods, Prins van Oranje en Nassau, Souverein Vorst der Vereenigde-Nederlanden, enz., enz, enz.;

Gehoord de voordragt van onzen commissaris-generaal van financiën;

En in aanmerking nemende, dat, vermits de aflevering van zout, tot dus verre in gevolge der fransche wetten, bij *de wigt* is geëffectueerd, de plaats hebbende liquidatiën op dit middel alzoo niet wel overeenkomstig *de maat* kunnen geschieden, en de onmiddelijke verandering dezer cynosure in het algemeen vele difficulteiten zoude kunnen opleveren;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Voor alnog, en tot dat daaromtrent door ons nader zal worden voorzien, zal de aflevering van zout bij voortduring volgens de wigt geschieden.

2. De zak zout, waarvan bij de wederom ingevoerde wet van den 24sten februarij 1809 wordt melding gemaakt, zal overzulks niet bij twee maten worden geregeld, maar overeenkomstig de bestaande usantie, elke 100 pond zout tegen een' zak berekend worden.

3. Onze commissaris-generaal tot de zaken der financiën wordt belast met de executie van dit besluit, hetwelk in het Staats-Blad zal worden geïnsereerd.

Gegeven in 's Gravenhage, den 10den januarij van het jaar 1814, en van onze regering het eerste.

(*geteekend*,) W I L L E M.

Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,
De algemeene secretaris van staat,
(*geteekend*,) A. R. F A L C K.

Wij WILLEM, bij de gratie Gods, Prinse van Oranje en Nassau, Souverein Vorst der Vereenigde-Nederlanden, enz., enz., enz.;

Aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut:

Nademaal het ter onze kennisse gekomen is, dat, in weerwil der ernstige waarschuwing bij onze aanvaarding der souvereiniteit over de Vereenigde-Nederlanden, op den 6den december 1813, gedaan tegen alle ongeoorloofde verbindtenissen met vreemde Mogendheden en alle vrijwillige onderwerping aan derzelver bevelen, eenige Nederlanders, bij voortduring, gebleven zijn in den dienst van het fransche gouvernement, en zich met ijver kwijten van de werkzaamheden, welke hun in die betrekkingen te beurt vallen; een gedrag, des te misdadiger, uithoofde der alom kennelijke vijandschap, die tusschen deze landen en Frankrijk bestaat, en uithoofde der verderfelijke bedoelingen, welke de regering

van dat Rijk, ten aanzien van onze pas herwonnene vrijheid en onafhankelijkheid, aan den dag legt;

Zoo is het, dat Wij alle inboorlingen dezer landen, die zich alnog in franschen dienst bevinden, en speciaal diegenen, welke in denzelven met militaire functien of qualiteiten bekleed zijn, op nieuw ontbieden, en, voor zoo veel noodig is, scherpelijk gelasten en injungeren, dien dienst, zonder eenig verwijl, te verlaten en zich terug te begeven in het midden hunner landgenooten, deswegens vooral verantwoordelijk stellende de personen die het bevel voeren in vestingen, of over gewapende korpsen, en die dus gerekend moeten worden bij magte te zijn, om, zoodra zij zelf willen, aan deze onze laatste vermaning en last gehoor te geven en te voldoen; zullende zij, die bevonden zullen worden, in gebreke te zijn gebleven, van zich dadelijk, na notificatie dezes, te vervoegen bij de naast bijgelegene nederlandsche autoriteit, of bij den, in hunne nabijheid, in onzen naam, of in den naam der Hooge Bondgenooten kommanderenden officier, beschouwd worden, niet alleen als afstand gedaan hebbende, van hunne regten als ingezetenen van dezen Staat, maar ook a's zich vrijwillig hebbende gesteld in openlijke vijandschap tegen hun vaderland en tegen Ons; ten gevolge waarvan zij eventueel in hunne personen en onmiddelijk in zoodanige eigendommen, als zij hier te lande zijn bezittende, de gestrengheid van alle die maatregelen zullen ondervinden, welke naar eisch der regtvaardigheid, en overeenkomstig de gebruiken van alle tijden en volken, de bestrijders van hunnen wettigen Souverein en de verraders der nationale belangen, moeten treffen.

En zal deze worden gepubliceerd op de gebruikelijke wijze, in het Staats-Blad geïnsereerd, en voorts ter diligentie van onzen secretaris van staat voor de buitenlandsche zaken, en onzen commissaris-generaal van oorlog, zoo veel mogelijk, speciaal gebragt worden ter kennisse van de daarbij betrokkene personen.

Gedaan in 's Gravenhage, den 11den januarij van het jaar 1814, en van onze regering het eerste.

(geteekend,) W I L L E M.

Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,

De algemeene secretaris van staat,

(geteekend,) A. R. F A L C K.

ZWOLLE, *den 20 Januarij.*

Dingsdag morgen is de vierde compagnie van onze stedelijke schutterij, onder den kapitein *Abr. van Deventer*, van hier uitgemarcheerd naar Wijhe en verdere plaatsen, naar den kant van Deventer, ten einde de derde compagnie, welke reeds gedeeltelijk tot Diepenveen was voortgerukt, af te lossen, en welke, woensdag op den middag, even als de vorigen, met muzijk alhier weder terug kwam, terwijl de schutters; bij hunne terugkomst, van hunnen kapitein *Jacob Kalff*, openlijk eene vereêrende dankbetuiging voor de betoonde diensten ontvingen.

Woensdag morgen vroeg is ook van hier naar den kant van Deventer vertrokken een detachement van 22 man onzer burger-artilleristen, met de twee nog hier gebleven stukken geschut.

Alles doet vermoeden, dat Deventer nu weldra in onze magt zal zijn.

Sedert het vertrek van het georganiseerd gedeelte van onzen landstorm, naar den kant van Deventer, op ll. maandag, is men hier onafgebroken bezig met de verdere organisatie en wapening van denzelven.

ZUTPHEN, *den 12 Januarij.*

Heden is hier wel 2600 man van de landweer uit het graafschap Marck aangekomen, die hier wapens, enz., ontvangen.

Gepasseerden zaturdag heeft men eenen uitval uit Deventer gedaan, hetwelk toen door de Kozakken geblokkeerd was; dan, door een detachement pruissische jagers, de burgerijen vele vrijwilligers uit onze stad, is de vijand weder terug gedreven. Sedert is Deventer naauwer ingesloten door pruissische jagers, Kozakken en de landweer van het platte land.

15 Deserteurs, heden over het IJs uit Deventer aangekomen, verzekeren, dat hun verlies dien dag uit 76 man, zoo aan dooden als gekwetsten, heeft bestaan; van onze zijde zijn, in alles, zoo van de Pruissen, burgers als vrijwilligers, vier zeer ligt gekwetst. Heden nacht zouden er ook 20 uit Deventer naar den zwolschen kant gedeserteerd zijn.

ARNHEM, *den 13 Januarij.*

Een particuliere brief uit Voren geeft het volgende berigt, omtrent den beklagelijken toestand van het ongelukkige dorp Dalem, gelegen onder het bereik van Gorinchem: „ Dalem is door de Franschen schier verwoest. Twee-en-twintig woningen met schuren, bergen en al den voorraad zijn verbrand. De buurt bij de kerk is tot eene soort van fortres aangelegd. Men heeft getracht, de groote sluis te doen springen; doch dit niet gelukt zijnde, heeft men den kop van de sluis opengehakt, en eene batterij van schanskorven daar achter gelegd. Het schoolhuis is ten deele afgebroken. Het overgeblevene gedeelte is van schietgaten voorzien. De kerk en pastorij zijn ondermijnd, om, wanneer men het niet langer houden kan, te laten springen. Alle de huizen over de sluis, tot aan den eersten overlaat, zijn afgebrand. Het land van Dalem is geheel geïnundeerd. De watermolens zijn gedeeltelijk afgebroken, en men wil, dat de Franschen dezelve verder afbreken zullen: waar door dan ook het ongeluk van Dalem geheel voltooid en onherstelbaar wordt. God geve, dat er vele menschenvrienden zullen gevonden worden, in staat, om bij te dragen tot *verzachting* van het lot der ongelukkige inwoners! *Te redden* zijn zij niet!"

AMSTERDAM, *den 16 Januarij.*

Wij vernemen uit echte bronnen, dat de ten behoeve der geallieerde legers hier te lande, gedurende dezen veldtogt bereids gedane en verder te doene requisitien, van levensmiddelen en andere noodwendigheden, door de hooge geallieerden niet alleen zullen worden voldaan, maar dat reeds van gouvernementswege de noodige orders aan de onderscheidene plaatselijke en andere autoriteiten worden uitgevaardigd, om de daartoe vereischte opgaven in te winnen, de daarvan noodige staten te formeren, en vervolgens aan de competente magten in te zenden.

— Volgens de berigten van den 17den januarij, uit Utrecht ontvangen, was de toestand der veepest aldaar niet verergerd.

Extract uit een' brief van den consul Duntie, *te Bremen, van 15 Januarij.*

De besmettelijke ziekte onder het rundvee continueert nog op eenige dorpen in deze kwartieren, maar schijnt zich niet verder uit te breiden; alle precautien worden in het werk gesteld, om het verder uitbreiden voor te komen.

— De londensche dagbladen deelen den volgenden onderschepten brief, van den divisie-generaal *Hogendorp*, aan *Napoleon*, mede:

SIRE!

„ Daar de maarschalk prins van Eckmuhl u zonder twij-

tel berigt gegeven heeft van zijne bezitneming der bank van Hamburg, alsmede van de gronden en redenen, welke hem tot dien stap bewogen hebben, zoo zal ik mij te vreden houden, met Uwe Majesteit te verzekeren, dat deze werkzaamheid op de meest geregelde wijze is bewerkstelligd, en zonder de rust der stad in het minste te storen. Ik durf er bijvoegen, dat ik inwendig overtuigd ben, dat deze maatregel in het vervolg niet den minsten invloed zal hebben op de inwendige rust en veiligheid der stad. Niettemin, *hoewel zonder eenige reden tot ongerustheid, heb ik alle mogelijke voorzorgen genomen, om zelfs de minste wanorde voor te komen.* In alle andere opzigten gaan de zaken hier wel, en de troepen zijn met den besten geest bezield.

„ Uwe Keizerlijke Koninklijke Majesteit kan staat op ons maken. Wij zullen onzen pligt doen.

„ De Koning van Denemarken heeft den baron *Selöy*, zijn minister aan het hof van Westfalen, afgezet, en onbekwaam verklaard, om immer weder eenig diplomatiek karakter in zijnen dienst te bekleeden, dewijl hij den Koning van Westfalen verlaten, en paspoorten van een' vijandelijken generaal aangenomen heeft.

„ Ik ben met den diepsten eerbied, enz."

(*geteekend*,) graaf VAN HOGENDORP.

Extract uit een' brief, geschreven uit . . . den 15den januarij, door een' officier van distinctie.

„ Het is mij dan eindelijk gelukt, den 15den dezer, niettegenstaande ik op het sterkste gesurveilleerd werd, uit Antwerpen te ontsnappen.

„ Antwerpen is in eene schrikkelijke positie; met de grootste verachting in het hart durft men zijne gevoelens echter niet aan den dag te leggen, in de onzekerheid, wat het lot dezer stad bij eenen algemeenen vrede zal worden; ook maakt de tegenwoordigheid der troepen en de strenge politie, dat zich tot nu toe niemand durft roeren; maar ik geloof, wanneer men de minste attakke op de stad zal doen, dat de bom met geweld los zal breken. De Franschen hebben in de gevechten van den 12den en 15den dezer, tegen de Pruissen en Engelschen, 3000 man en 3 stukken geschut verloren; de conscrits hebben bij honderden te gelijk de geweren weggeworpen, en met gevouwen handen, op hunne knieën, om pardon gesmeekt; men kan niet zonder aandoening de positie van die ongelukkige kinderen zien, die tegen hunnen zin in het vuur worden gesleept, zonder geoefend te zijn, en zonder de physike krachten tot de fatigues van den oorlog te bezitten, en die, vooral in dit saizoen, te kunnen verduren. De officieren zijn genoegzaam allen niet minder gedegouteerd, enz.

„ In Antwerpen zijn nog 8000 à 9000 man, alles zamen genomen; maar ik geloof niet, dat de intentie is, om de stad te verdedigen, hetgeen dan ook met de jonge soldaten, en den geest der officieren, mijns bedunkens, ondoenlijk is.

„ De Pruissen zijn reeds meester van de voorstad bij de Roodepoort van Antwerpen, en dus slechts tweehonderd passen van het glacis.

THOLEN, *den 12 Januarij.*

Maandag is ons garnizoen vertrokken naar het leger, dat reeds eene voorwaartsche beweging gemaakt heeft naar Antwerpen, en er zijn maandag en dingsdag meer als 10,000 man Russen en Pruissen langs Breda gemarcheerd, allen naar Braband. Wij hebben nu hier 400 man van het 21ste bataillon, 300 mariniers, twee compagnien artillerie en eene compagnie mineurs, in de stad. Zoo even krijgt ons garnizoen order, om tegen morgen naar den kant van Bergen-op-Zoom te marcheren.

DORDRECHT, *den 14 Januarij.*

Met regt heeft men het gebeurde aan onze grenzen een' veldslag genoemd. Men verneemt, dat de vijand, in de laatste dagen zeer versterkt, inzonderheid door nieuw geligte conscrits, eene magt van omtrent 20,000 man ontwikkeld heeft, welke onder bevel stond van den bekenden divisie-generaal *Decaen*, uit Sparje naar Belgie gezonden, alwaar de zamengebragte fransche legers in de naburige steden en vestingen onder zijn opper-kommando geplaatst zijn. Dit hardnekkig betwisten der overwinning heeft aan beide zijden meer dooden en gekwetsten gekost, dan tot nog toe eenig gevecht op of omstreeks onzen bodem geleverd; doch het verlies der Franschen is merkelijk sterker geweest, dan dat onzer dappere verdedigers. Hiervan zijn twee à drie omstandigheden de natuurlijke oorzaken geweest, namelijk, de meerdere geoefendheid van de troepen der bondgenooten, de bijzondere geschiktheid van den grond voor de ruiterij, en de aftogt des vijands; 1200 gekwetsten, meest Franschen, werden in het hospitaal te Breda verwacht, 800 gevangenen zijn op den vijand gemaakt en volgens verzekering van een pruissisch officier, 12 à 14 stukken geschut op hem veroverd. Het getal zijner dooden werd nog niet opgegeven.

Z. D. H. de Erfprins van Oranje is eergister morgen vroeg, uit Breda, naar het pruissisch hoofdkwartier, dat thans te Loenhout is, vertrokken. Gister namiddag is alhier, te Dordrecht, een pruissisch officier doorgereden, de officiële tijding der overwinning naar het gouvernement in 's Gravenhage overbrengende.

Deze tijding staat ondertusschen, indien men de eerste berigten gelooven mag, door het verslag van nieuwe voordeelen gevolgd te worden. Eene menigte troepen, na den slag, door Breda en langs andere wegen, zich bij het leger der bondgenooten gevoegd hebbende, verneemt men, dat deze den vijand, die op de Breskaatsche heide nabij Antwerpen weder post gevat had, op gister nogmaals hebben aangetast en geslagen, ten gevolge waarvan Antwerpen omsingeld en Brussel bedreigd zou zijn. Behalve de Pruissen, Engelschen, Russen en Nederlanders, zijn thans ook Saxen bij dit leger-korps.

BREDA, *den 15 Januarij.*

Extract uit een' brief van het Ginneke, gedateerd den 13 januarij 1814.

Men zegt, dat de Franschen in Antwerpen niet meer kunnen komen, en door de Engelschen van den kant van Hoogstraten, geheel zijn afgesneden, en de geallieerden hen op Mechelen en Lier vervolgen. De slag van den 11den is allerverschrikkelijkst geweest, en bij denzelven is veel volk gebleven, vooral in het bosch achter Hoogstraten, alwaar de Franschen met 50 stukken geschut achterna gezet en verjaagd werden; zij hadden toen niet meerder dan 10 stukken geschut over, en hebben zeer vele dooden achter gelaten. Er passeren, zoo hier als in het Haagje, dagelijks vele wagens met gekwetsten. De 2de compagnie van de pruissische jagers heeft den eersten aanval gedaan, en naderhand is het geheele leger in beweging gekomen, dat de Franschen toen dan ook geheel uit hunne positie heeft verdreven.

Van den 16den.

De voordeelen, door de geallieerden op den 11den dezer behaald, hebben zich volkomen bevestigd; alle de vijandelijke positien zijn op dien dag bemagtigd, en de vijand zelve is, met een aanmerkelijk verlies, tot onder de muren van Antwerpen terug gedreven.

Drie dagen daarna, des morgens van den 14den dezer, heeft men den vijand, die te Merksem, een half uur aan dezen kant van Antwerpen, nog post gevat had, op nieuw aangetast, hem met gevelde bajonet van daar verdreven, en genoodzaakt, binnen de muren van Antwerpen te wijken; bij welke gelegenheid men weder 200 krijgsgevangenen gemaakt heeft, terwijl de Engelschen, die zich ook bij die affaire uitmuntend gedragen hebben, vervolgens een zestigtal hauwitsers in Antwerpen hebben geworpen, waardoor op drie plaatsen brand ontstaan is.

De onzen zijn sedert in het bezit van Merksen gebleven, en gister hebben de Engelschen van daar andermaal Antwerpen beschoten.

Niet alleen dat dus alle de op den vijand bemagtigde positien behouden zijn gebleven, maar Antwerpen is thans aan dezen kant der Schelde ook geheel omsingeld.

Het getal der in de afgeloopen week op den vijand gemaakte krijgsgevangenen beloopt nu in het geheel ruim 1200 man, waaronder echter een groot gedeelte gekwetsten, welken de vijand den tijd niet gehad heeft, van het slagveld mede te voeren, en die hier nu achtereenvolgende aankomen en ons hospitaal vervullen. Men verneemt, dat vele brave vaderlandsche vrouwen zich hier en elders, bijzonder in het naburig Dordrecht, bezig houden met het maken van pluksel; men noodigt hen uit, daarmede voort te gaan.

Het zwaar geschut dezer vesting is van hier naar Sleeuwijk vervoerd, om tegen Gorinchem gebruikt te worden.

Naar men verneemt, heeft de hertog van Tarente het garnizoen van Nijmegen en de verdere onder zijn bevel staande fransche magt, welke den Beneden-Rijn verdedigen moest, tusschen Venlo en de Graaf zaamgetrokken; die magt bedraagt ongeveer 4000 man, welke men echter gegronde hoop heeft, dat onverwijld door de geallieerden, die bij Emmerik en Dusseldorp den Rijn moeten gepasseerd zijn, zullen verdreven worden.

Den Bosch is niet over; er bevinden zich in die stad nog 500 Franschen, die iederen avond zich in de Papenbril terugtrekken, en des morgens weêr in de stad komen; en dit heeft aanleiding gegeven tot het berigt, dat de stad den Bosch door hen ontruimd was.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

B E L G I E.

(*Over Engeland.*)

ANTWERPEN, *den 1 Januarij.*

Deze stad, de grooten scheeps-timmer- en tuigplaats van Frankrijk, aan de Noordzee, is in den loop der maand december versterkt geworden, met uitputting van alle naburige binnenlanden, met opoffering van hetgeen den franschen Keizer anders het dierbaarst pleeg te zijn, zijne zeemagt, en met ontblooting van vele andere grenspunten, waar versterking van krijgsvolk zoo dringend noodig was. Deskundigen begrooten ons tegenwoordig garnizoen op vijftien duizend man, grootendeels echter bestaande uit jonge, versch geligte rekruten, en vooral uit het scheepsvolk der een-en-twintig linieschepen, die in onze haven liggen. Behalve deze linieschepen staan er nog vijf op stapel, van welke vier, twee driedekkers en twee ligtere schepen, gereed zijn, te water gelaten te worden. Twee der oudste oorlogschepen zijn op de Schelde vastgelegd, om als vlottende batterijen te dienen. Voords doet de tegenwoordige opperbevelhebber, generaal *Decaen*, alles, wat dienen kan, om het oogmerk zijns meesters te vervullen, hetwelk duidelijk is, Antwerpen tot het uiterste te verdedigen.

H A N Z E - S T E D E N.

BREMEN, *den 10 Januarij.*

In onze nieuwsbladen van heden leest men het navolgende:

Uittreksel uit eenen brief, geschreven uit het hoofdkwartier van den generaal-majoor baron van Tettenborn.

WONFIELD, bij Kolding, den 10den januarij.

„ Na een' marsch van drie dagen, uit Tonningen, staan wij thans aan de grenzen van Jutland, alwaar wij bevel bekomen hebben, halt te houden, en tot nader bevel alle vijandelijkheden te staken.

„ Deze staking der vijandelijkheden belooft den vrede met Denemarken binnen weinige dagen.

„ Verscheidene deensche gezanten zijn ons ontmoet, en de laatste had volmagt, om den vrede, onder welke voorwaarden het ook zijn mogt, met den Kroonprins van Zweden te sluiten.

Hamburgs lot zal weldra beslist zijn.”

Dit berigt kon den vrede als op handen zijnde en zeker doen onderstellen; doch sedert heeft men de tijding bekomen, dat dezelve werkelijk gesloten is. In de beide hier uitkomende nieuwsbladen leest men, in het eene het navolgend artikel:

„ Zoo even passeert hier een courier, van Zijne Koninklijke Hoogheid den Kroonprins van Zweden, aan den generaal der kavalerie, vrijheer *van Wintzingerode*, die de overbrenger der verheugende tijding is, dat de vrede waarschijnlijk, den 10den dezer, met Denemarken gesloten is. Brieven uit het hoofdkwartier, van den generaal-majoor vrijheer *van Tettenborn* bevestigen deze tijding, en dezelve is als geheel officiëel aan te merken. Men verneemt, dat alle de troepen reeds in optogt naar Hamburg zijn.”

Het ander blad behelst het navolgende:

„ Een adjudant van den Kroonprins van Zweden, heden namiddag (den 13den januarij), met depêches aan den kavalerie-generaal baron *van Wintzingerode*, alhier doorgereden, en de overbrenger van den hierboven gemelden brief, zegt, dat de vrede werkelijk den 10den gesloten is, hetwelk ook, ingevolge onderscheiden tijdingen, aan geenen twijfel meer onderworpen is.”

„ De russische generaal *Benningsen*, die thans de belegering van Hamburg kommandeert, heeft, den 24sten december, twee bekendmakingen uitgevaardigd. Bij de eerste derzelve, worden de Hollanders, die ten getalle van 3000 man, een deel uitmaken der bezetting van Hamburg, welke nog in alles 14,000 man sterk is, uitgenoodigd, zich met de verdedigers der goede zaak te vereenigen, hetwelk dan ook de gewenschte uitwerking gehad heeft, dat vele, vooral artilleristen, zijn overgekomen. Bij de andere noodigt de generaal alle verdrevene Hamburgers, die in staat zijn, de wapenen te voeren, zich bij hem te voegen; onder belofte, dat men hun de tuchtiging hunner folteraars zal overlaten.

— De vredes-preliminairen zijn nog niet bekend, echter verzekert men, dat Noorwegen geheel aan Zweden, doch daartegen het veroverde Holstein en Sleeswijk weder aan Denemarken, komen zal.

D U I T S C H L A N D.

DORSTEN, *den 11 Januarij.*

De russische divisie van den generaal *St. Priest*, tot het leger van den generaal *von Blucher* behoorende, heeft nu achtereenvolgende Koblentz, Bonn en Keulen bezet. Onbeschrijfelijk was de vreugde der ingezetenen van laatstgemelde koopstad, toen de geallieerde troepen aldaar binnen trokken, en alzoo het ijzeren

uit verbraken, waaronder die stad en haar commerciewezen zoo vele jaren gezucht hadden.

Wezel is thans aan de beide oevers van den Rijn ingesloten. Even voor deszelfs gemeenschap met Frankrijk afgesneden werd, heeft de fransche kommandant alle de Hollanders van zijn garnizoen ontwapend, en over Venlo naar Frankrijk laten vervoeren. Naar wij vernemen, zijn er onder weg hier en daar nog vele van ontsnapt.

DIETZ, *den 1 Januarij.*

Eergisteren zijn de vier vorstendommen Dietz, Hadamar, Dillenburg en Siegen, in naam en van wege Z. D. H. den Heere Prinse van Oranje, in bezit genomen. De vreugde over deze heugelijke gebeurtenis is onbeschrijfelijk groot. Vijf-en-dertig jonge lieden van de aanzienlijkste familien hebben zich verbonden, dadelijk naar Holland te reizen, ten einde voor het vaderland en voor den geliefden Vorst te strijden.

FRANKFORT, *den 8 Januarij.*

Uit de berigten, welke men van onderscheidene punten tot op heden alhier ontvangen heeft, blijkt het navolgende:

Van de geallieerde troepen, die door Zwitserland tegen Italie bestemd schijnen, is eene voorhoede ruiterij, uit 500 man bestaande, den 28sten december, in Wallisserland binnen gerukt, heeft St. Maurice en Martigni bezet, en was in aantogt op de hoofdstad van dat land, Sion.

De generaal graaf *van Bubna*, die den 29sten december Geneve bezet had, is van daar naar Lyon opgerukt, en zijne voorposten staan nabij die stad.

De bondgenooten zijn te Montbeliard en Beaume-les-Dames binnen gerukt. Eene kolom van den graaf *van Wittgenstein* heeft reeds Saverne bereikt, en men zegt, dat de russische voorposten tot bij Nancy staan.

Van den kant van Landau zijn hunne voorposten voorbij Neustad, dat door hen bezet is, en tot aan Edesheim, slechts een uur ver van de vesting.

Spiers en Worms zijn door de Franschen ontruimd.

— De gewezen Koning van Holland is van Solothurn naar Lausanne en van daar naar Frankrijk gereisd.

F R A N K R Y K.

PARYS, *den 4 Januarij.*

Even gelijk de senaat, had ook het wetgevend-ligchaam eene speciale commissie benoemd, om over te gaan tot het onderzoek der officiele stukken, betrekkelijk de vredes-onderhandelingen, medegedeeld op last van Z. M. Deze commissie, na haar rapport bij de vergadering te hebben uitgebragt, waarvan de druk besloten werd met eene meerderheid van 251 tegen 31 stemmen, werd gelast, het gewone adres aan den Keizer op te maken, en moest dat, op nieuwejaarsdag, aan den voet des troons brengen, toen juist, door een decreet van daags te voren, de zitting van het wetgevend-ligchaam geschorst werd.

De divisie-generaal baron *von Berkheim* is benoemd tot generaal-kommandant van de ligting in massa en van de insurrectie van den Elzas tegen den vijand.

Z. M. heeft den graaf *de la Vieuville*, prefekt van de Boven Rijn, ter belooning van de diensten, die hij reeds bewezen heeft, of nog, in dit oogenblik, bewijst, tot officier van het legioen van eer benoemd.

De opstand in massa is insgelijks bevolen in de departementen des Vosges, Haute-Saône, Jura, Doubs en Mont-Blanc; ook zijn er bevelen uitgevaardigd, om de organisatie er van in Bourgogne en Champagne voor te bereiden.

Er zijn opper-officieren met commissien tot de organisatie, en met een goed aantal officieren, onder hunne bevelen, afgezonden. De bevolking zal voor een derde gedeelte gewapend worden. De artillerie heeft vormen gezonden, om kogels voor jagtgeweren en voor wapenen, die niet van kaliber zijn, te gieten.

De ligtingen geschieden onder de bevelen der generaals, die de troepen kommanderen, en autorisatie hebben, om aan partijgangers en kapiteinen van vrij-compagnien, enz., commissien te geven, en de officieren der ligtingen en der vrij-compagnien, tot den rang van chef-de-bataillon daaronder begrepen, te benoemen.

Van den 6den.

De graaf *de Talleyrand*, fransch minister bij het zwitsersch bondgenootschap, die, den 30sten december, uit Bazel vertrokken is, is te Parys aangekomen. De landdag staat, overeenkomstig de convocatie-brieven van Z. E. den landamman, bijeen te komen; en, in weerwil der pogingen van de agenten der gecoaliseerde mogendheden, begeert geheel Zwitserland de instandhouding van de akte van mediatie. De kleine kantons zijn bijzonder tegen iederen maatregel vooringenomen, welke strekken mogt, om de minste verandering daarin te weeg brengen.

Van den 7den.

Eene vijandelijke voorhoede van 3000 man, onder de bevelen van den generaal *von Bubna*, heeft zich, den 30sten december voor de stad Geneve vertoond. De gewapende nationale garde was door den prefekt gerequireerd geworden, en maakte 1800 man uit. De generaal *Jordy*, die in de stad het bevel voerde, had dezelve in staat van verdediging doen stellen; hij had 12 stukken geschut. De bezetting was 1500 man sterk: 1800 man, van Grenoble vertrokken, kwamen aan, om dezelve te versterken, hetgeen voldoende was, om de stad tegen verrassing te beveiligen.

Door eene zekere noodlottigheid, werd de generaal *Jordy*, van eene beroerte, des morgens van den dag, toen de vijand verscheen, aangetast. De officier, die onder hem het bevel voerde, heeft zich door de burgerij laten overhalen, en de bezetting heeft de stad verlaten.

De prefekt had dezelve verlaten, zoo dat, sedert drie dagen, de burgerij zich geconstitueerd en het gezag in handen genomen had. De bezetting uitgetrokken zijnde, stelden de burgers de poorten open.

Indien de prefekt zijn pligt hadde gedaan, indien hij Geneve niet hadde verlaten, indien hij bezield ware geweest met de gevoelens, welke het gedrag regelen van de prefekten van den Boven-Rijn en den Doubs, dan zou die gewigtige plaats in veiligheid geweest zijn.

De prefekten zijn niet slechts intendanten van finantien, zij zijn met de hooge-politie belast. Wanneer de hoofdplaats huns departements eene vesting is, moeten zij in dezelve de middelen van tegenweer, welke de ijver der ingezetenen kan opleveren, organiseren, en dezelven tot de verdediging doen bijdragen. De prefekt van den Leman heeft niet in twijfel kunnen trekken, of zulks ware zijn pligt geweest. De twee kolommen, welke de bezetting kwamen versterken, waren op een' kleinen afstand van de stad, toen zij vernamen, dat dezelve ontruimd was.

Twee reserve-legers, uit cohorten nationale garden zamengesteld, zullen binnen lands bijeen trekken, het eene te Soissons, Meaux, Nogent, Troyes en Lyon, en het andere te Toulouse en Bordeaux. Deze nationale garden zullen naar hunne haardsteden worden

terug gezonden, zoodra de vijand het grondgebied des Rijks niet meer bezet zal houden.

GENEVE, *den 6 Januarij.*

Het fort l'Ecluse, in het gebergte aan de Rhône, op den weg naar Lyon gelegen, is den 3den januarij, door de bondgenooten ingenomen. De bezetting, die uit 60 man en 3 officieren bestond, is krijgsgevangen alhier binnen gebragt. De Oostenrijkers hebben op hunne beurt bezetting in de veroverde bergvesting gelegd.

Alhier zijn slechts 5 à 6 honderd man geallieerde troepen gebleven; alle de overigen zijn naar Morez gerukt, deels door Nyon en St. Cergues, deels langs den nieuwen weg. Men gelooft, dat de oostenrijksche troepen hunnen marsch rigten op Dole, alwaar men denkt, dat de generaal graaf *von Bubna* thans zal aankomen, als zijnde hij den 3den van hier vertrokken, den weg nemende op Ste. Claude.

Men heeft alhier 116 stukken geschut, waaronder 19 ijzeren, benevens 30 fransche veldstukken, een aantal bommen en hauwitsers, en eene aanzienlijke hoeveelheid ammunitie gevonden. De nasporingen worden nog dagelijks voortgezet.

Z W I T S E R L A N D.

ZURICH, *den 1 Januarij.*

De gouvernements-raadheer van het kanton van Vaud, *Monnod*, is, den 30sten december, alhier gearriveerd, uit het groot hoofdkwartier, van Freiburg komende, en heeft in de vergadering der gedeputeerden van het kanton zitting genomen.

De graaf *van Capo d'Istria* is, den volgenden dag, uit het hoofdkwartier alhier aangekomen.

De graaf *von Wattenwyl* is den 30sten alhier aangekomen, om zijn kommandement over te geven. Hij is, den volgenden dag, vertrokken, om zich naar Freiburg, naar het groote hoofdkwartier, te begeven, alwaar hij met eene zending, van wege het gouvernement van Bern, belast is.

De raadsheeren *Fellenberg* en *Thormann*, afgevaardigden van het gouvernement van Bern, die den 30sten alhier zijn aangekomen, hebben de zitting der afgevaardigden van de kantons, welke den volgenden dag gehouden is geworden, niet bijgewoond.

De volgende overeenkomst is den 29sten getroffen geworden:

De afgevaardigden der voormalige kantons Uri, Schweitz, Lucern, Glarus, Zug, Freiburg, Bazel, Schafhauzen en Appenzell, te Zurich vergaderd, over den tegenwoordigen toestand des vaderlands, na rijpelijk te hebben nagedacht, zijn eenstemmig overtuigd geworden, dat, in gevolge de gebeurtenissen, die zoo buiten als binnen Zwitserland zijn voorgevallen, de tegenwoordige constitutie van het zwitsersch bondgenootschap, zoo als dezelve in de akte van mediatie vervat is, niet meer bestaan kan; maar dat het, voor het welzijn van Zwitserland, allerdringendst noodzakelijk is, niet alleen het oude zwitsersche bondgenootschap te hernemen, maar ook hetzelve op nieuw te versterken.

Te dien einde stellen zij hunnen committenten voor, zoo spoedig mogelijk, de volgende overeenkomst te ratificeren:

1. De kantons, die tot de tegenwoordige akte toetreden, beloven elkander op nieuw, overeenkomstig den geest van de oude confederatie en de betrekkingen, die gelukkiglijk sints eeuwen, tusschen de geconfedereerden bestaan hebben, hunne broederlijke raadgevingen, wederzijdsche hulp en getrouwe bijstand.

2. De andere oude staten der confederatie, als ook die, welke sints eene lange reeks van jaren, leden er van geweest zijn, worden formeel uitgenoodigd, om aan de vernieuwing van die alliantie deel te nemen.

3. Om de eensgezindheid en rust in het vaderland te bewaren, zijn de hierboven gemelde kantons het in het grondbeginsel eens, dat er geene betrekking van afhankelijkheid moet hersteld worden, als zijnde onovereenkomstig de regten van een vrij volk.

4. Tot zoo lang de betrekkingen der verschillende staten onderling, en het bestuur der algemeene zaken van de confederatie, op eene vaste en bepaalde wijze zullen zijn geregeld, wordt het kanton Zurich, dat oudtijds het eerste in rang onder de andere kantons was, verzocht, zich met die beheering te belasten.

5. Overwegende, hoe dringend het is, een betamelijk antwoord uit te brengen op de declaratiën der hooge verbonden mogendheden, van den 21sten december dezes jaars, die op de houding van Zwitserland, tot aan den algemeenen vrede, betrekking hebben, zijn de tot de tegenwoordige akte toetredende kantons bereid, over dat onderwerp, in onderhandeling te treden.

G R O O T - B R I T T A N N I E.

LONDEN, *den 3 Januarij.*

Zaturdag morgen vertrekken 550 man van de drie regementen gardes te voet, namelijk 200 man van het 1ste, 150 man van het 2de en 200 van het 3de regement, van hier naar Ramsgate, alwaar zij naar Holland zullen worden ingescheept. Dezelve manschap bestaat voornamelijk uit vrijwilligers van de militie.

Het budget van den staat der gezondheid van Z. M. den Koning, hetwelk te St. James is aangeplakt geworden, luidt, als volgt:

WINDSOR, den 1sten januarij.

„ De ligchamelijke gezondheid van Z. M. is bij voortduring goed, maar de wanorde in hoogstdeszelfs verstandelijke vermogens vermindert niet."

Van den 11den.

Het hof van Oostenrijk heeft eene bijzondere verklaring gedaan, waarin de Keizer zegt: „ dat er van zijne zijde volstrekt geene tegenwerping bestond tegen het herstel der *Bourbons*." Hij wilde dezelven het volk door de wapenen niet opdringen; doch hij zoude geene verhindering te weeg brengen aan de verlangen en pogingen van het fransche volk, om dat groot en menschelijk doel te bereiken.

GEBOORTE- en STERF-BERIGTEN.

*** Mijne geliefde huisvrouw, A. H. LANDMEETER, verloste, heden morgen, zeer voorspoedig van eene welgeschapene dochter.

DRAGTEN, den 24
januarij 1814. — J. E. V. D. MEULEN.

*** Heden namiddag overleed, aan de gevolgen eener zinking ziekte en verval van krachten, in den ouderdom van 60 jaren 9 maanden, mijn waarde echtgenoot, TACO MESDAG.

BOLSWARD, den 20 januarij 1814. — E. M O N S M A, wed. T. MESDAG.

*** Heden overleed, tot onze groote droefheid, onze geliefde moeder, BAUKJE GERBENS KINGMA, wed. PIETER D. SIEDSES, in den ouderdom van ruim 61 jaren, na eene ziekte van weinige dagen.

LEEUWARDEN, den 24 januarij 1814. — S I E D S P I E T E R S, *mede uit naam mijner broeders en zusters.*

Te L E E U W A R D E N, by D. R. S M E D I N G en M. K O O N.

LEEUWARDER ADVERTENTIE-BLAD.

3

WOENSDAG, den 26 Januarij 1814.

De RAAD DER GEVANGENHUIZEN te Leeuwarden zal, in gevolge autoriſatie van de heeren commiſſariſſen-generaal in het departement Vriesland, en onder derzelver nadere approbatie, ten overſtaan van den heer preſident-burgemeester, publiek, aan den minstinſchryvenden, aanbeſteden: De leverantie van het benoodigd BROOD, RUND-VLEESCH, RUNDER-VET, AARDAPPELEN, GEPELDE GARST, BOEKWEITEN-MEEL, PEPER, ZOUT, SELDERY, WORTELEN, GRAAUWE en GROENE ERWTEN, OLIE en TURF, alsmede het BEWASSCHEN en SCHEREN der gevangenen in het voormalig Tucht- en Blokhuis, voor de maanden FEBRUARY en MAART 1814. Die hier aan gadinge maakt, kome in het voormalig Tuchthuis alhier, of zenden een verzegeld briefje, inhoudende den prys, waar voor hy de aanneminge wil doen, voor of uiterlyk op DONDERDAG den 27ſten JANUARY eerstkomenden, des voormiddags ten half elf uren; kunnende de conditien van aanbeſteding van ſtonden aan gelezen worden in het Tuchthuis bovengemeld.

De notaris P. NOYON, te Sneek, gedenkt, publiek te verkoopen:

I. Eene uitgeſtrekte en wel ter neringſtaande HUIZINGE en ERVE, ſtaande en gelegen op het Cingel, binnen Sneek, wyk 2, no. 47, thans door den heer *Bouten*, en voor dezen door den meester ſchilder *Jan Buitenveld* en *Vrouw* bewoond, waarin verſcheiden beneden- en bovenvertrekken, linnen- en turfzolders, alles na behooren met kassen en bedſteden betimmerd; waar achter tuin en bleek, regenwatersbak, enz.; op den 12den MEI 1814 vry te aanvaarden.

II. Eene HUIZINGE, ſtaande en gelegen op den Oosterdyk, binnen Sneek, wyk 10, no. 72 en 73, beſtaande in een wagenhuis en twee woonvertrekken, by *Egbert Kolhoff* en *Ids Faber* bewoond; op den 12den 1814 vry te aanvaarden.

Wie hier aan gadinge maakt, kome, op VRYDAG den 28ſten JANUARY 1814, by den finalen palmſlag, ten huize van den koffy-ſchenker *Jan Reinders van Kooten*, te Sneek, des avonds ten zes uren; de conditien te vernemen by voorn. notaris.

Men preſenteert, by geſlotene briefjes, te verhuren, voor vyf jaren, in te gaan PETRI en MEI 1814:

Vyftig pondematen en tien einzen GREIDLAND, met eene uitmuntende HUIZING en SCHUUR, ſtaande aan den Trekweg, buiten het Oost, onder Franeker, thans door de wed. *Jackle Jackles* bewoond en gebruikt.

Wie gading heeft, vervoege zich by den notaris *Isaac Telting*, te Franeker, by wien de briefjes vrachtvry moeten worden ingezonden, voor den 12den FEBRUARY eerstkomſtig.

Ten eerſten zal publiek worden verkocht, tyd en plaats nader te bepalen: De van ouds gerenommeerde en neringryke STADS HERBERG, ſtaande by Groningen, buiten de A Poort, waar de ſchuiten afvaren en aankomen; benevens de daarby behoorende LANDERYEN; bewoond en gebruikt door de wed. SIKKE HINDRIKS SWART.

De KERKVOOGDEN van den dorpe Arum preſenteren, op ZATURDAG den 29ſten JANUARY 1814, des namiddags ten twee uren, ten huize van *JAKOB MEILES*, kastelein in den Gouden Leeuw, te Arum, onder nadere approbatie van de heeren commiſſarien in dit departement, en ten overſtaan van den openbaar notaris G. S. ROLSMA, te Bolsward, finaal, aan den meestbiedenden, te verhuren:

I. Eene ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHURE cum annexis, ſtaande en gelegen onder den dorpe Arum; thans by *Zytze Eeltjes Kooiſtra* in gebruik, groot over het geheel 85½ pondematen, waarvan 42½ pondematen BOUW-, en 43 pondematen GREIDLAND is.

II. Eene DITO aldaar, thans by *Pier Augustinus Lycklama* in gebruik, groot over het geheel 97½ pondematen, waarvan 48 pondematen BOUW-, en 49½ pondematen GREIDLAND is.

III. Den GROENENDYK, beginnende by den Platten Dyk, onder Witmaarſum, en loopende tot aan het Hek by *Fedde Jacobs*; thans by diverſe huurders in gebruik.

Wordende de bovengemelde zathe verhuurd voor den tyd van negen aaneenvolgende jaren.

Dienende wyders tot invitatie der belanghebbenden, dat een ieder zich van een' voldoenden borg zal moeten voorzien, welke by de verhuring tegenwoordig moeten zyn.

De notaris N. MEYER, te Bolsward, zal, publiek aan den meestbiedenden, by ſtryk- en verhooggelden, preſenteren te verkoopen:

Zekere 22 pondematen GREIDLAND, in twee ſtukken, als één van 10, en één van 12 pondematen, naast elkander gelegen, aan den Hanjedyk, onder den dorpe Nieuwland; hebbende tot naastlegers het Weeshuis van Bolswaad, ten Oosten, en de heer *B. Adema*, ten Noorden; thans by *Wyger Tibrandsz Galema*, huisman, onder Nieuwland, als eigenaar in gebruik, en op ST. PETRI 1814 vry te aanvaarden.

Wie hieraan gadinge heeft, kome, op DONDERDAG den 3den FEBRUARY 1814, by den finalen palmſlag, des namiddags ten 2 uren, ten huize van *H. HETTEMA*, kastelein in het Hart, te Bolsward, en koope, op conditien dan voor te lezen, welke inmiddels te vernemen zyn ten kantore van voornoemden notaris.

ZEG HET VOORT.

De ondergeteekende, gezien hebbende, in het Advertentie-Blad van gister, eene Advertentie, door R. VAN DER PLOEG, waaronder de naam letters van den ondergeteekenden, met een' verkeerden titel, geplaatst ſtaan, vindt zich verpligt, te verklaren, gemelde Advertentie nooit gezien nog onderteekend te hebben, en wil dus niet aanſprakelyk zyn voor de gevolgen, die uit gemelde Advertentie zouden kunnen voortvloeyen.

HUIZUM, den 25 January 1814.

J. P. KEESSTRA.

VERKOOPINGE BY EXECUTIE.

Ter audientie van de regtbank ter eerster instantie te Sneek, van een HUIS, staande en gelegen te Sneek, gemeente Sneek, arrondisement Sneek, departement Vriesland, op den Westkant van het GROOTZAND, bewoond door PIETER JACOBS POSTMA, numero 602.

Gearresteerd, als onroerend goed, ten laste van PIETER JACOBS POSTMA, te Sneek.

Ter requisitie van mejufvrouw REINALDA SCHULTING, weduwe wylen JOHANNES RYZEVELD, wonende te Sneek, voor de eene helfte, en den heer WILLEM WARREN, als man en voogd over zyne huisvrouw CATHARINA CRASBURG, als erfgename van haar wylen vader, FOLKERT CRASBURG, mede te Sneek wonende, voor de wederhelft; hebbende tot procureur BAUKE FABER.

By proces-verbaal van den vyftienden maart achttien-honderd-en-dertien, geënregistreerd den zestienden dito daaraanvolgenden, te Sneek, by GAUTHIER, die daarvoor ontvangen heeft twaalf stuivers; overgeschreven op het bureau der hypotheken te Sneek, den zeven-en-twintigsten maart achttien-honderd-en-dertien; waarvan kopyen gelaten zyn aan de heeren WYBE TUINHOUT, griffier by het vredegeregt van het kanton Sneek, en aan W. OLIVIER, burgemeester der stad Sneek.

De finale toewyzing zal plaats hebben op WOENSDAG den derden FEBRUARY achttien-honderd-en-veertien, des morgens ten tien uren, ter audientie van de regtbank ter eerster instantie te Sneek; zynde by de voorlopige toeschattinge, op bovengemelde huizinge geboden de somme van zeven honderd caroli guldens.

De openbare notaris S. STOFFELS, te Workum, zal, op VRYDAGEN den 28sten JANUARY en den 4den FEBRUARY 1814, telkens des namiddags ten 2 uren, in het Lands Welvaren, aldaar, by de beschryving en den finalen palmslag, publiek, aan den meestbiedenden, verkoopen: Een extra wel betimmerd en bezeild TJALK-SCHIP, in den jare 1810 te Workum, op de Werf van de heeren *Evert Arend Everts en Comp.* gebouwd, *DE JONGE WILLEM* genaamd, zynde lang 70, wyd 15½ voeten en hol na ratio; by *Pieter van der Horst*, als eigenaar bevaren geweest; liggende aan gedachte Werf, met alle deszelfs rondhout, zeil, treil, ankers, touwen en hetgeen er verder annex is; breeder by biljetten omschreven.

† † † Vermits de post van STADS BOUWMEESTER of ARCHITECT der STAD HARLINGEN vakant is, zoo wordt ieder, deweike vermeent daartoe de nodige bekwaamheden en vereischtens te bezitten, uitgenodigd, om, daartoe inclinerende, zich ter bekoming dier bediening op het spoedigst aan te melden, aan de secretary op het Stadshuis, aldaar.

)o( )o( )o(TE HUUR, op den 12den MEI 1814: Een royale INTREK, op den hoek van den Nieuwen-steeg, te Leeuwarden, bestaande in verscheiden behagen kamers, ruime keuken en veele gerieflelykheden, met eene vrye ingang in den Nieuwen-steeg, gequoteerd letter F, no. 376, tans bewoond door den heer advokaat *van Hamelsveld*. Nader onderrigt te bekomen by den eigenaar *Haye Beekkerk*.

§ § § Te huur op MEI aanstaande, eene moderne HUIZINGE, staande op eene zeer aangename ruime stand, in deze stad, voorzien van alle commoditeiten; te bevragen aan het bureau van dit Dagblad.

Op den 12den MEI 1814 te huur: Eene schoone KOOPMANS-HUIZINGE, waar boven een ruime INTREK, zynde letter K, no. 4; nader onderrigt by *J. H. HAVERSCHMIDT*, letter A, no. 69, te Leeuwarden.

BEKENDMAKING.

Het kantoor van KONVOIJEN en LICENTEN te Leeuwarden, wordt gehouden op de Nieuweburen, letter K, no. 196, des morgens van 9 tot 11, en des namiddags van 2 tot 4 uren, alle dagen, exempt Zon- en Feestdagen.

W. B. BERGSMA.

De koopman H. LEEMAN, by het Waagsplein, te Leeuwarden, adverteert aan alle zyne begunstigers, dat by hem thans te bekomen is allerbesten suivere TABAK, voor 10 stuivers het pond, beste BLANKE, à 24 stuivers, DITO, à 40 stuivers, DITO PORTORICO, à 60 stuivers, alsmede differente zoorten van SNUIF-TABAK, tot civile pryzen; SIROOP, à 8 stuivers het pond; allerbeste BRANDEWYN, GENEVER en WYNEN; bovengemelde, verzoekt zyne flyters in tabak en snuif, ledige matten of zakken mede te nemen; recommandeert zich in een ieders gunst, en belooft een civile en opregte bediening.

J. VAN DER PLOEG,

by de Vrouwenpoort, letter E, no. 415, te Leeuwarden, adverteert, dat by hem eene aanzienlyke party TABAK, ordinaire soort, in kisten van 200 pond en mindere kwantiteiten, voor eenen civielen prys en kontante betaling is te bekomen; alsmede beste JENEVER, BRANDEWYN, AZYN, enz; verzoekt een ieders gunst en recommandatie.

H. VAN NOORD,

in de Groote-Kerkstraat, te Leeuwarden, adverteert, dat hy de JENEVER-BRANDERY van wylen *A. DE RICK*, heeft overgenomen, en aldaar continueert, en dat alzoo by hem beste VRIESCHE JENEVER is te bekomen; verzoekt ieders gunst en recommandatie, met belofte van eene prompte en civiele behandeling.

*** By de weduwe H. POST, te Leeuwarden, is gedrukt en te bekomen: Een LIERZANG aan NEDERLAND, in groot octavo, à 2 stuivers; en een NIEUW LIED of een ORANJE-SNUIFJE, *Napoleon* aangeboden door *Neerlands Maagd*, zeer komiek; à 1 stuiver.

PRYS-COURANT VAN EFFECTEN.

Beurs te Amsterdam, den 20 Januarij 1814.

Holland., inschrijv. op het grootb.	2½	12½	à	13
—— idem idem	2½	12½	à	13½
—— idem idem	3	13½	à	14
—— idem idem	3½	14½	à	15
—— idem idem	4	16½	à	17
—— cert. id. van 30 mill. 1808.	7	28	à	28½
Twintigjarige renten van 1804.	6	10½	à	10½
Domein rescriptien	4	42½	à	42½
Spanje, neg. bij *Hope en Comp.* 1805	5½	27½	à	28½
—— idem idem . . 1807	5½	30	à	31½
—— coupons, van dito		10	à	10½
Weener bank bij *Goll en C.* . .	5	24	à	26½
—— idem bij idem . .	4½	18	à	20
—— idem bij idem . .	4	18½	à	20½
Certific. op dezelve, bij *Goll en Comp.*		25½	à	26
Rusland, bij *Hope en Comp.* .	5	54½	à	55½
—— coupons, van dito . . .		60	à	61
Portugal, bij idem	5	87	à	88
Napels, bij idem	5	91	à	92
Zweden, bij *Hogguer en Hasselgr.*	5	41	à	42
—— coupons, van dito . . .		27	à	28½
Pruissen, bij de wed. *Uberf. en Serr.*	5	60	à	60½
Fransche fondsen	5 pCt.		à	
Certific. bij *Ketwich en Voomb.* c. s.	5	43½	à	45½
Monte Napoleon . .		34	à	35

Te LEEUWARDEN, by D. R. SMEDING.